

op dit gebied een
akt. Doordat iedere
legende beedeeld,
rappert, werd be-
de hand gewerkt,
steun kon vragen,
hij bij een andere
vanden had, en werd
van het pauperisme
Vooral dit laatste
en hangijver, omdat
tekening van Over-
dellen van een armen-
kon tot Overheids-
nenging in de zaken
klijp strandde dan
Goeman Borgesius,
ke wijze inbreuk
en zelfstandigheid
n terecht een algeme-
de der Kerken in
s ingediende wets-
deze ernstige fout
vanwerking der in-
tijd wel wettelijk te
vang tot deelneming
telling van welda-
naar den Armen-
zenden of niet;
een dwingende be-
kerkelijke instellingen
— één geval uitge-
licht zijn aan den Ar-
den.

tsontwerp gemaakt
een gunstig geweest
ende richtingen op
ebied hebben den
voor deze proeve
l. Men preekt het
h aanpaste bij de
de kerkelijke ge-
kening hield met
llende stroomingen
menzorg gevraagd
epelheid en elasti-
terp was een com-
er als handig stuur-
was heengeschild
s" in toepassing te
bij alle partijen
het wetsontwerp
ontvangen door
venzer door de
ummer, die in zijn
o de voorgestelde
dige" preeks, terwijl
roomsch-katholieke,
er geheel met zijn
vereenkwam. Ook
der Hervormde
en adres aan de
en te geven, dat
iden in dit wets-
geheel kon ver-
s, dat de Neder-
erk in al hare
igde samenwerking
Evenzo brachten
inzonderheid
wetsontwerp hulde.
teene vergadering
veereniging van
eid te Groningen
at door de heeren
akers, Mr. Treub,
s. Slotemaker de
algeneen gunstig.
lies van de Cen-
e onze Kerken,
Mr. A. J. L. van
huizen, Mr. Van
r. J. C. de Moor,
ig rapport op de
1910 uitgebracht,
gen met de be-
sonstwerp uitging,
de, dat de wet-
konieën ongerept

gebied der kerkelijke armenzorg een toestand
zou geboren worden, die de grootste
onbillijkheid en een stuitend onrecht zou
zijn tegenover die kerken, welke overeen-
komstig hare roeping en met inspanning
van al haar krachten hare eigen armen
verzorgden;

32. dat de bepalingen in dit wetsontwerp,
die op de rechtspersoonlijkheid van de
instellingen der weldadigheid betrekking
hebben, niet voldoende rekening houden
met het publiek recht der Kerken en met
de plaats welke onze Diakonissen volgens
kerkrechtelijke beginselen in het kerkelijk
instituut innemen.

Ten slotte zij nog vermeld, om het
overzicht van den stand der quaestie voor
onze lezers volledig te maken, dat deze
critiek in *kerkelijke kringen* op dit wets-
ontwerp uitgebracht, niet zonder eenige
bezorgdheid in onze *politieke organen* werd
gedageslagen. De *Zeeuw* van 1 Februari
1911 wees op het gevaar, dat deze scherpe
kerkelijke actie tegen een wetsvoorstel van
een bevriend Ministerie bij de volgende
stemmas als een wapen tegen het Ministerie
zou kunnen gebruikt worden en ried daarom
tot gematigdheid in den toon der polemiek
aan. Mr. A. J. L. van Beek Calkoen schreef
in de *antirevolutionaire Rotterdammer* ver-
schillende zakelijke artikelen, om enkele
bedenkingen, tegen het wetsontwerp inge-
bracht, te weerleggen. En de redactie
zelve, die in zoo nauw verband staat met
een tweetal juridische hoogleraren aan de
Vrije Universiteit, verliet evenzeer haar
invloederijke stem om te waarschuwen, dat
men bij de bespreking van dit ontwerp
toch „nuchteren" zou blijven en niet met
„grote woorden" elkanter te lijf zou
gaan. Met name de beschuldiging, dat de
Minister in dit wetsontwerp nog verder zou
zijn gegaan op den heilloozen weg der
Staatsarmenzorg, achtte de redactie onjuist.
„Van een hulding van de Staatsarmenzorg
is (in dit ontwerp) schijn noch schaduw”.
En de *Standaard* van 16 Febr. bracht ons
het magistrale artikel over het petitierecht
der Kerken, waarin de juiste grenzen van
dit petitierecht werden afgebakend. Eener-
zijds werd ten volle het recht der Kerken
erkend, om waar een Armenwet werd inge-
diend, die zich zijdelings met de diakonieën
inlaat, tot de bevoegde macht verzoek-
schriften te richten ten einde schade, die
uit dit ontwerp voor de Kerken dreigde,
af te weren. Maar aan de andere zijde
werd er met nadruk op gewezen, dat te
zulk een petitie altoos een *verzoekschrift*
moest blijven en nooit in een census over
de Overheid mag ontaarden, en 2e dat
zulk een petitie uitsluitend betrekking moet
hebben op wat de belangen der eigen
kerken raakte, maar niet op wat andere
kerken aanging, of op wat de Overheid zelf
voor de armenzorg doen wilde, dan voorzover
aangetoond kon worden, dat de belangen
of rechten der eigen Kerk daarbij schade
leiden. Al juichte *De Standaard* het daarom
toe, dat reeds meerdere Kerken zich hadden
opgemaakt om te protesteeren bij de Over-
heid tegen alles wat de rechten of belangen
dezer bepaalde Kerk zou kunnen aanranden,
ze sprak even stellig de hoop uit, dat geen
Kerk zich daarbij aan machtsverschrijding
zou schuldig maken, „omdat dit haar kracht
zou breken, haar lokken zou op onwettig
terrein en waar een begin zou worden van
terugkeer tot de idee der Staatskerk, die
eew na eeuw het karakter der Gerefor-
meerde Kerken vervalscht heeft.”

Dr. H. H. K.

Voor Kootwijk's Scholen.

Door ondergeteekende in hartelijken dank
ontvangen van den heer A. C. van Drimmelen
gevonden in de collecte te Klundert f 10.
Hartelijk dank.
Kootwijk. Ds. J. H. HOUTZAGERS.

Uit de Pers.

In *De Basijn* schreef Dr. Lindeboom van
Gorkum een stukje over Legaten, dat we om
het praktische belang gaarne hier overnemen:

Deze dagen stond in onderscheidene bladen het
volgende bericht, overgenomen uit de *Zutphenische
Courant*:

„Wijlen mevrouw M. S. Tielman te Zutphen
heeft de volgende legaten vermaakt aan ver-
eenigingen en stichtingen enz.: Aan de Evangelisch
Lutherische Gemeente te Zutphen: a. een huis
met erf en tuin aan de Nieuwstraat no. 25 te
Zutphen; b. een bedrag van f 6000 in contante;
de Diakonissen der Nederlandsche Hervormde Ge-
meente" id. f 1000; de Diakonissen der Evangelisch
Lutherische Gemeente" id. f 1000; de Diakonissen
der Roomsche-Katholieke Gemeente id. f 500;
de Diakonissen der Israëlitische Gemeente" id. f 500;
de Vereniging „Dost en Wraaf" te Gravenhage
f 200; het „Lepraarsij" der Protestanten in
Suriname Bethesda" of „Groot-Charitit" f 500;
de „Nederlandsche Vereniging tot Hulp
van Lepuslijders" te Amsterdam f 200; de Zuid-
Hollandsche Maatschappij tot Redding van Schip-
breukelingen" te Gravenhage f 500; het „Ne-
derlandisch Zending-Genootschap" te Rotterdam
f 1000; de „Vereniging tot Uitbreiding van het
Evangelie in Egypte" te Amsterdam f 500; de
„Vereniging voor Hulpbehoevende Blinden" te
Drecht f 500; de Vereniging „Talitha Kumi,"
Gesticht voor verwaarloosde en verlaten meisjes
te Zutphen f 200; den „Oranjabond van Orde" te
Utrecht f 200; de „Kwarsgouden-vereniging voor
Heidengedragers" te Gravenhage f 500; de „Maat-
schappij van Weldadigheid" te Frederiksoord
f 200; den „Arbeid van Johan van der Steur
in Nederland-Indië te Amsterdam" f 200; de
„Nederlandsche Gustaaf-Adolp-Vereniging" te
Leiden f 500; de „Vereniging tot Evangelisatie
in Drente" f 200; de afdeling Zutphen van de
„Volksbond tegen drankmisbruik" f 500; de „Zut-
phenische Wijkverlegging" te Zutphen f 1000; de
„Protestantsche Inrichting van Weldadigheid"
te Zutphen f 200; de „Stichting „Bethel" te Zut-
phen f 100; de „Naal- en Breischool voor be-
hoefte kinderen" te Zutphen f 100; de „Centra-
le Grootmoedige Kinder-herstelling- en
Vacantie-kolonie" aldaar f 100; en de
„Doops-omman-Inrichting „Door Liefde samenge-
bracht" te Amsterdam f 1000.”

Het is niet om het zeldzame van het geval, dat
we deze lijst hier in haar geheel lieten afdrukken.

Officieele Berichten.

Classis Almkerk.

De classis Almkerk heeft in hare vergadering
van 16 Maart 11. peremptoer onderzoek en met
algemeene stemmen toegelaten tot den Dienst
des Woords en der Sacramenten den Eerw. heer
H. van der Zanden, beroepen Pred. te Audel.
Namens de classis:
De P. H. DE JONGE, *scriba*.

De classis 's-Hertogenbosch heeft in hare
vergadering van 15 Maart 1911 den heer G. v. d.
Zanten, beroepen Pred. van 's-Gravenmoer,
peremptoer onderzoek en met algemeene stemmen
toegelaten tot den Dienst des Woords en der H.
Sacramenten in de Geref. Kerken.

In dezelfde vergadering is de heer H. Dekker
te Venlo preparatoir onderzoek en naar art. 8
K. O. met algemeene stemmen beroepbaar
gesteld in de Geref. Kerken.

Namens de classis:
A. BRUMMELKAMP, *scriba*.

De kerkeraad der Geref. Kerk te Roodeschool
deelt mee, dat collectanten die deze gemeente
wenschen rond te gaan, minstens drie weken
van te voren daarvoor toestemming van den
kerkeraad hebben te bekomen.

Uit naam van den kerkeraad:
G. D. SCHEEPMA, *voors.*

Roodeschool, Maart 1911.

Aan de Kerkeraden van de Geref. Kerken in Nederland.

Met betrekking tot de circulaire, door de
kerkeraden van Zaandam en Watergraafsmeer
aan de kerkeraden van de Geref. kerken in
Nederland toegeronden, gedateerd 6 Maart 1911,
achten de ondergeteekenden zich geïnteresseerd te
verklaren:

1. dat op een misverstand berust de mede-
deeling, dat „de indiening van het voorstel
(van den kerkeraad van Zaandam) door mis-
stand was ontraden”, wijl over de zaak zelve
slechts in 't algemeen is gesproken en 't voor-
stel hun eerst bij 't heengaan werd ter hand
gesteld;

2. dat zij — gelijk zij reeds vroeger uit-
spraken — in de overtuiging leefden, dat een
advies van hen werd verwacht, te meer wijl de
broeders zelf nog bij hun bezoek den wensch
uitspraken, dienselfden avond met al de hoog-
leraren te vergaderen — wat echter ondoenlijk
was;

3. dat wel de kerken het volle seggenschap
hebben over de theol. school, maar dat hierni
geenszins voortvlocht, dat de kerken aan haar
volledig zelfstandig bestaan een einde zouden
maken — gelijk dit het geval zou zijn,
wanneer het voorstel van den kerkeraad van
Zaandam aangenomen werd — aangenomen dat
in strijd zou zijn met het bevestigd, dat bij de
vereniging der kerken in dezen werd gesteld.
Dat intusschen zulk een handeling in strijd
zou zijn met Gods Woord en met de trouw,
die wij als broeders jegens elkaar verschuldigd
zijn;

4. dat nu reeds is gebleken, hoe dit voorstel
hen, die in de overtuiging staan, dat de kerken
groepen zijn een eigene inrichting tot opvoeding
en vorming harer dienszen des Woords te
hebben, in 't geheel niet bevredigt, maar veel-
meer pijnlijk heeft aangedaan;

5. dat zij met nadruk den wensch uitspreken,
dat door de mindere en de meerdere kerkelijke
vergaderingen dit voorstel ter zijde zal worden
gelegd.

M. NOORDTJIJ,
L. LINDEBOOM,
H. BOUWMAN,
A. G. HONIG.

Kampen, 15 Maart 1911.

Kort verslag van de vergadering der classis Leiden op 9 Febr. 1911.

De Meyring opent namens de roepende kerk
de vergadering, en gaat na het psalmgezang en
de lezing van Gods Woord voor in den gebede.
Hij wenst Ds. Douma geluk met zijne be-
roeping naar Arnhem, en spreekt den wensch
der classis uit, dat Z. Eerw. vrijheid vindte voor
de roeping te bedanken.

De Douma is praeses. De Bouma neemt
den deele het scribaat waar. De notulen worden
gelezen en goedgekeurd.

Ingekomen is een schrijven van de classis
Den Haag dat zij Ds. Pera en Ds. Netelboom
heeft opgedragen een kerkvisitatie te houden
in Batavia. Voor kennisgeving aangenomen.
Eveneens een schrijven van de classis Rotterdam
in zake de afstelling van een predikant.

Ds. v. d. Pol te Buitenzorg heeft schriftelijk
mede tegen 1 April ontslag gevraagd te hebben
uit zijn ambt in de Ned. Herv. Kerk, en ver-
zoekt volgens art. 166-68 acta Dordrecht 1893
als predikant bij de Geref. Kerken te worden
aanvaard. Besloten wordt D. V. Maandag 3
April 's nam. 3 uur een buitengewone ver-
gadering der classis te houden met de Provinc.
deputaten. De voorbereiding dezer samenkomst
wordt opgedragen aan de roepende kerk.

Een broeder, die meent reden te hebben om
zich te beklagen, wordt gehoord, en na be-
spreking bevredigt.

In behandeling komt het rapport der predi-
kanten van Leiden, aanwijzende hoe te doen
met leden, die ondanks alle vermaning zich
onttrekken en toch hun lidmaatschap niet op-
zeggen. Het rapport komt tot het besluit, om
na velerhande vermaning hen zelve op te
wекken tot het doen eener besluite keuze, in-
dien er tot het uitroefen van censuur geen
reden bestaat.

Katwijk a. d. Rijn en Rijnsburg hadden
ditzelfde instructieën ter tafel gebracht, en
wenschten eene andere wijze van handelen, die
dan door de meerdere vergaderingen kon vast
gesteld worden, hetzij doaraan zulke leden den
toegang tot de sacramenten te ontzeggen, of
uit te spreken, dat zij met de Geref. Kerk
hebben gebroken, of der Ges. Synode te ver-
zoeken een nieuw uitsluitingsformulier op te
stellen. Na breede discussie worden de gelach-
ten van het rapport aangenomen.

De praeses wenst Ds. Huizing, die deze
Classis gaat verlaten, des Heeren zegen toe in
zijnne nieuwe gemeente te IJmuiden.

Bij de rondvraag naar art. 41 D. K. wordt
aan twee kerken advies gegeven.

De kerkeraden van Hazerswoude en Koude-
kerk hebben hun rapport rondgevoerd in zake
mogelijke samenwerking van diakonieën tot ver-
zorging van behoevende leden in de stichtingen
van barnhartigheid. Zij adviseeren, dat niet de
classis, maar de diakonieën zelve deze zaak tot
stand brengen. Katwijk a. d. Rijn stelt daar-

entegen voor, dat de classis uitspreke, dat
hierni dezelfde lijn worde gevolgd als bij de
hulpbehoevende kerken, en dat de Partic.
Synode eene commissie benoeme, om deze zaak
ter hand te nemen. Na eenige discussie wordt
besloten deze zaak uit te stellen tot de volgende
vergadering.

Katwijk aan Zee stelt voor schrapping van
een der visitatievragen. Alzo besloten.

Voorstellen in zake de aanhangige Armenwet
en de wederinvoering van de doodstraf worden
voorloopig van het agendum afgenomen.

Aan de kerk van Roodesdal wordt steun in
de prediking des Woords toegeroepen voor 1911.
Namens de deputaten voor de zending deelt
Ds. Woudstra mee, dat er voorloopig tot den
medischen dienst niet zal worden overgegaan.

De classis betreurt, dat wij zoo weinig van
onze zending hooren; de deputaten verklaren
reeds bezig te zijn daarin verandering te
brengen.

Ds. Koers rapporteert namens de commissie
voor evangelisatie enz., waaruit blijkt, dat door
de commissie op verschillende wijzen de evange-
lisatie voorbereid wordt, en dat de correspon-
dentie met kerken buiten ons kerkverband wordt
voortgezet.

De boeken van den quæstor worden nage-
zien en in orde bevonden, en de quæstor onder
dankbetuiging voor zijn arbeid herbenoemd.

Tot kerkvisitatoren voor dit jaar worden
aangewezen de predikanten Meyring, Rudolph,
Thijs en v. d. Wal, secundi Woudstra en Aiting.

Katwijk aan Zee is roepende kerk.
De praeses sluit de vergadering, en Ds.
Eerdmans gaat voor in dankzegging.

Namens de classis voorn.
H. J. KOUWENHOVEN Ds.

Buitenland.

Noord-Amerika. Debat tusschen D.
Wachter en Dr. Steffens over het ka-
rakter der Geref. kerk.

Het is onze lezers bekend, dat er in Noord-
Amerika bestaat de Reformed Church of de
Gereformeerde Kerk en de Christelijk Gerefor-
meerde Kerk. Deze kerken zijn vereenigd ge-
weest, doch weer uit elkander gegaan, toen het
aan de Chr. Gereformeerden bleekten was, dat
in de vereenigde kerk de tucht niet gehandhaafd
werd tegenover leden van geheime genootschap-
pen, als de Vrijmetselaars, de Old-Fellows enz.
Nu is de vraag telkens bij de Chr. Gerefor-
meerden geroepen, of de Reformed Church nog
als eene Gereformeerde Kerk moet worden
erkend? Wanneer de Chr. Gereformeerden het
er voor houden, dat de Reformed Church eene
Gereformeerde kerk is, moeten zij weer her-
eeniging met die kerk zoeken; wanneer het
lijkt, dat die kerk niet meer met recht den
naam van Gereformerd draagt, dan moet zij
haar afzonderlijk en geschieden leven voortzetten.
De bijkomstige bezwaren, die van oorsprong
belang zijn, dienden dan ten opzichte van
den weg gemiddeld te worden en door eendracht
machten, zou men in Amerika van groote be-
teekenis kunnen worden.

In *De Wachter* wordt nu deze vraag gesteld
en beantwoord. In de eerste plaats wordt
toegegeven, dat in de Ref. Church een groep
waarlijk Gereformeerde mannen bestaat, die de
belijdenis liefhebben en daarvoor ook strijden.
De redactie voegt er echter bij, dat wat van
zulk een groep geldt, niet gezegd worden kan
van het geheel. Nochtans zou de redactie van
De Wachter de Ref. Church in haar geheel
niet op één lijn willen plaatsen met de Ned.
Herv. Kerk in Nederland. Een modern predi-
kant, die de godheid van Christus loochent,
wordt in de Ref. Church niet geduld. In alle
kerken wordt Jezus Christus als de weg, de
waarheid en het leven verkondigd. Tot volslagen
leerwijheid kwam men nog niet. De zendingstijver
dier kerk is te prijzen.

Maar dit neemt niet weg, dat men tegen
die kerk bezwaren heeft. En deze zijn vijf in
getal. In de eerste plaats vraakt men het in
de Ref. Church, dat Avondmaalstafels voor
allen en de kerk voor schier allen openstaat.
Men wil zich uitbreiden, en daarom doet men
de poort van de kerk al te wijl open. In
Oklahoma kwam meer dan 90 procent der leden
per attest uit andere kerken over. Duitse
Christenen in het Methodisme opgevoed, kwamen
daardoor in de Ref. Church. Dit is in alle
Engelsche sprekende kerken al sedert jaren vaste
usantie. Dat daarvoor het gereformerd karakter
der kerk schade lijden moet, is wel te denken.
Ten tweede verwijt *De Wachter* het der
Geref. Kerk, dat zij de leer der verkiesing op
zij zette. Het Arminianisme mag op den kansel
komen zonder dat iemand daarin bemoeilijkt
wordt.

Ten derde wordt de Ref. Church beschul-
digd, dat zij leeraars beroept uit dwalende
kerken; men kan daarom niet van hen ver-
wachten dat deze predikanten de Gereformeerde
waarheid weer in deze zullen brengen, alijeren
ze voor zending en evangelisatie. Het ambt van
ouderling en van diaken is grootelijks in verval.
De zending wordt reeds meer door Zondags-
scholen en vrouwenverenigingen gedreven dan
door het ambt. Armverzorging laat men schier
geheel aan vrouwenverenigingen, de overheid en
de geheime genootschappen over.

Ten vierde iaakt men het in de Ref. Church,
dat de belijdenis wordt geloofd en ontse-
nuwd. Men waagt het niet, de belijdenis te
veranderen, maar men handhaaft ze niet.

Ten vijfde heeft er in de Ref. Church ver-
slapping in de tucht plaats. Alleen tegen scherp
in het oog loopende dwalingen komt men op.
De leden der geheime genootschappen worden
ongemoeid gelaten. Ook wordt aan de synoden
dier kerk verweten, dat men daar dweep met
de oppervlakkige Zondagschool en van de
catechisatie niet weten wijl; dat er aangedrongen
wordt op revival meetings; dat de liturgie her-
nien werd en men daar uit de formulieren wegliet
wat kenmerkend Gereformerd is; dat men
samenwerking zoekt met kerken die beslist
ongereformerd zijn; dat de prediking van den
Catechismus niet meer verplicht is.

Prof. Steffens antwoordt hierop in *De Hope*,
dat „de eene onvolmaakte kerk tegenover de
andere staat. In plaats van elkander te bestrif-
den, deed men beter met elkander te sympatise-
ren en voor elkander te bidden. De Gereformeerde
Kerk staat nog op den grondslag der
formulieren van eenigheid; zelfmoord heeft
zij noch niet gepleegd, gelijk het Herv. Genoot-
schap in Nederland. Vader 't Brakel leert dat
men zich van eene kerk niet mag afscheiden,
omdat daaraan gebreken kleven.”

Wij mengden ons niet in dit geding; wij
decideeren het hovenstaande mede om te doen
zien, hoe ver het er van af is dat de beide
kerken weer één en'len worden. Ook ons doet
het leed, dat van weerszijden geen andere toon

wordt aangelegen. Wanneer de redactie van
De Wachter eens had uitgesproken, dat het
haar leed deed dat de kracht die van de Chr.
Gereformeerde Kerk uitging, niet zoo machtig
was, dat de Gereformeerde Kerk tot heilige
jaloerschheid verwekt werd, en als Dr. Steffens
eens er toe komen kon om uit te spreken, dat
hij juist vereeniging met de Chr. Gereformeerde
Kerk begeerde, om dus te krachtiger alles wat
niet naar Gods Woord in zijn kerk was, te
kunnen keeren, zou men meer tot elkander
naderen.

WINCKEL.

Door Kinderen.

IN EN DOOR HET LEVEN.

IV.

DE TWEEDE VAL.

In de kroeg liep het intusschen juist zoo als
de kastelein gewenscht en verwacht had. Het
ging er al gezellig en vroolijker toe. Eindelijk
begreep de leiddekersknecht, die natuurlijk ook
in het gezelschap was, dat het werk nu lang
genoeg stil had gelegen. Hij stelde daarom den
baas voor, weer naar boven te gaan.

Michiel keek hem zoo verbaasd aan, dat de
man duidelijk begreep, hoe de sterke drank
zijn meester te sterk was geworden. Wel stond
Michiel op, maar om het volgende oogenblik
weer op zijn knie neer te tuimelen. Hij kon
letterlijk niet meer op zijn beenen staan en aan
het beklommen van den toren viel heelmaal
niet te denken.

De knecht begreep dat ook en besloot wij-
selijk, naar huis te gaan, te meer daar de vrouw
van den baas nog altijd niet was verschenen en
misschien nog niet eens wist wat er was
voorgevallen. Zoo pakte hij dan zijn gereed-
schap bijeen en wandelde naar de werkplaats
te Osabruck. Hij vond de vrouw te huis, doch
een boodschap had hij niet ontvangen. Toen
hij haar verteld had wat voorgevallen was, ant-
woordde zij koel: „Ik zal het wel laten er
heen te gaan. Als mijn man bij de drinkebrans
zit, kan hij mij best missen. Ik denk ook niet,
dat hij om mij gestuurd heeft. Misschien was
hij ook wel niet nuchter, toen hij van dien
toren viel.”

„Dat laatste kon de knecht beslist ontkennen.
Maar hij wist zeer goed, hoe er al jaren lang,
in dit gezin groote oneenigheid heerschte, wijl
de vrouw haar man, die een dronkard was,
verachtte, en de man zijn huishouden niet naar
behooren verzorgde. Zoo was er tijd en twist-
gerigheid, zoo als de Schrift zegt. Dat wisten
veelen in de stad, die trouwens Michiel alleen
nog werk gaven, omdat hij bijzonder knap in
zijn vak was.”

Tegen den avond trokken de bezoekers van
de herberg af en ten slotte hield de kastelein
alleen zijn vriend Michiel over, die echter zoo
dronken was, dat er geen sprake kon zijn voor
hem om naar huis te wandelen, of zelfs op een
wegen de reis te doen. Maar dat hinderde niet.
De waard zou hem wel voor een nacht kosloos
herberg geven. Er was dien dag zoo veel
in het geldaande gekomen, dat zoo iets lief-
dadig er wel op kon overschieten. Den vol-
genden morgen, als Michiel zijn roes had
uitgeslagen, kon hij dan weer dadelijk en met
frischen moed aan zijn werk beginnen.

Maar voor onze leiddekker zou die morgen
nooit komen.

In de huiskamer, waar het gezin ook sliep,
kon men den beschonken gast kwalijk slapen.
Maar de herbergier wist raad. Er werd een
lange, lage rustbank in de gelagkamer gezet,
en een kussen daarop gelegd. Met niet weinig
moete kreeg men Michiel daarop, die weldra
zwaar lag te ronken.

Tegen elf uur kwam de waard, eer hij zelf
ter ruste ging, ook eens naar zijn vriend kijken.
Michiel was onrustig, woelde en maakte allerlei
schorre en vreemde geluiden.

„Just wilde de kastelein heengaan, toen hij
een kreet hoorde, die van den slaaper kwam.
Hij keek ook. Op hetzelfde oogenblik keerde
Michiel zich om, maakte een onrustige beweging,
en eer de herbergier hem kon grijpen, gleed hij
zijwaarts van de niet te brede bank en rolde
op den grond.”

„Wat drommel vriend,” riep de waard, „wat
haal je nu uit! Je lag daar zoo goed. Ga je
weer vallen?”

„De man, wat knorrig, trad nader om den
gast op te helpen. Maar hoe hij ook trok
en rukte, er was in het logge lichaam geen
beweging te krijgen. En of hij al schreeuwde,
Michiel ontwaakte niet. Hij greep den man bij den
arm, die hing zwaar en roerloos neer. Meteen
bespeurde hij hoe het gezicht van den leiddekker
doodsbleek was geworden.”

Ineens begreep de kastelein alles. Hij gaf
een gil van ontzetting, en toen zijn vrouw
verschrikt kwam aanloopen, riep hij haar toe: „Hij
is dood! Hij is dood!”

„Wie? Michiel? Je zult het je verbeelden. Hij
zal wat zwaar slapen na zoo'n dag. Wat is hij
gevallen?”

„Ja, en het is zijn dood geweest, zeg ik je.
Wie had dat kunnen denken?”

„Wel mocht hij het zeggen. Want dood en
koud, haastelijk weggerukt, lag daar nu de man,
die pas geweest had, dat hij zich zoo behendig
en meesterlijk van den toren had laten vallen.
Nu was hij niet hooger getuimd dan van een
lage rustbank en dat had hem, die zoo knap
in het vallen was, den dood gedaan!”

„Wat moeten wij beginnen?” jammerde de
vrouw, die nog verzeefs poogde Michiel weer
tot bewustzijn te brengen, „'t geeft niets meer.”

„Ik ga er dadelijk op uit om een dokter te
halen”, was het antwoord, „hij moet het lijk zien.
Anders zeggen ze nog, dat er hier in de herberg
een vechtpartij of zoo iets geweest is. Zijn vrouw
weet ook nog niets.”

„De herbergier haastte zich naar „Rust best”
en deed daar in der haast verhaal van wat er
gebeurd was. Mijneker Knobel, in wiens dienst
Michiel het werk aan den toren zou verrichten,
zond dadelijk een knecht met een wagem
naar de stad om een dokter te halen en de
vrouw te waarschuwen. Het duimde echter heel
lang eer de geneesher verscheen. De vrouw
liet zich heel den nacht verzeefs wachten.

BRIEFWISSELING.

Ettelijke vragen hopen we eerslang te beant-
woorden. 't Is onnoodig nader daarover te
schrijven.

HOOSBEEK.